

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 19 Sierpnia r. 5. 1821 roku

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W gazecie petersburskiej, *Ruski Inwalid*, z dnia 6 sierpnia czytamy:

W Najwyższym Imiennym Ukazie, danym Rządzącemu Senatowi z własnoręcznym podpisem Jego Cesarskiej Mości dnia 23 czerwca wyrażono: „Dla ułatwienia handlowych związków mieszkańcom gubernii Chersońskiej z obwodem Bessarabii, Rozkaszuję ustanowić w miasteczku *Parkanach* zastawę tamożną czwartej klasy, podług załączonego tu etatu, przyłączając również, jak i będącą już w *Majakach* tamożnią do celnego okręgu odeskiego.”

W teyże gazecie czytamy: Minister skarbu odnosił się do Ministra sprawiedliwości, iż przy rewizyi działań banków handlowych, znajduje potrzebą, iżby ze wszystkich tych miejsc, do których rozesłano wzory nowych assygnat wszystkich wartości, odesłane były na powrót. To odniesienie się przesłane było dla rozpatrzenia do Rządzącego Senatowi, który zgodnie z niem zalecił przez ukazy, a żeby wszystkie pomienione wzory niezwłocznie powrócone były do Ministerium Skarbu.

Podług teyże gazety: W Najwyżey potwierdzonem d. 1 lipca przedstawieniu ministra skarbu wyrażono, co następuje: „Dla zasłonięcia fabryk perkalu od uszkodzenia przez wprowadzenie perkalow zagranicznych, Wasza Cesarska Mość przez Ukaz, wydany d. 10 kwietnia 1820, Najwyżey rozkazać raczyłeś, ustanowić na jeden rok powrót poszlin, opłacanych przez fabrykantów za białe towary zagraniczne, które przez nich dla nabijania perkalow wprowadzone będą.

„W rzeczy tey ułożone były przeze mnie, na mocy pomienionego ukazu, osobne prawidła, które od Rządzącego Senatowi w końcu maja zeszłego roku, po wszystkich miejscach zostały ogłoszone. W prawidłach tych między innemi postanowiono, a żeby zapisywanie i wprowadzanie białego towaru cudzińskiego, z prawem powrotu poszlin, rozciągała się nie dłużej, jak do 10go kwietnia teraźniejszego 1821go roku. Co się zaś tycze użycia tego towaru do nabijania perkalow, na to w 12tem punkcie tych prawideł pozwolony fabrykantom roczny termin, na każdą partya wziętego przez nich z tamożni białego towaru, termin ten licząc od dnia wydania na każdą partya świadectwa tamożni; po upłynieniu zaś tego terminu, nie powraca się poszlin właścicielowi towaru, chociażby on go użył dla nabijania perkalow.

„Na tey osnowie wydane zostały z ministerium skarbu pozwolenia na zapisanie towaru z powrotem poszlin, dla fabrykantow następujących:

Weberowi dla jego fabryki

w *Szliesselbergu*, na - - - - 60,000 sztuk.

Temuż Weberowi dla fabryki

w *Carewie*, w gubernii moskiewskiej, na - - - - 40,000 sztuk.

Fabrykantowi sankt-petersburskiemu *Witepażowi*, na - - - - 45,000 —

Jamburskiemu fabrykantowi *Libowi*, na - - - - 35,000 —

Dla wszystkich na 180,000 sztuk.

Na ten rachunek zapisali oni i wybrali z tamożni do terminu w prawidłach naznaczon-go, to jest: do 10go kwietnia teraźniejszego 1820 roku - - - - 92,846 sztuk.

Do nabijania użyto niewięcej, jak - - - - 13,926 —

„Ponieważ większa część sprawadzonego przez tych fabrykantów białego towaru, wzięta przez nich z tamożni w ostatnim tercycie roku zeszłego tak, że prawidłami przepisany roczny termin, dla nabijania tego towaru, skończy się we wrześniu, październiku i listopadzie roku teraźniejszego; przeto wszyscy pomienieni fabrykanci proszą a żeby termin ten był dla nich przedłużony jeszcze na jeden rok, to jest, żeby pozwolono im było, każdą partya wziętego z tamożni białego towaru zagranicznego, dla użycia do nabijania perkalow, nie w przeciągu jednego roku, ale dwóch lat, licząc od dnia wydania na każdą partya świadectwa tamożni.

„Fabrykantow do prośby takiej pobudza to, iż przez późne wydanie prawideł, względem powrotu poszlin, i przez różne przeszkody, nie pierwey aż w końcu lata zeszłego, mogli oni przystąpić do zapisywania towaru, który otrzymali w późney jesieni i w czasie najniegodniejszym do nabijania; tak, że towar ten większą część roku terminowego, dla nabijania przeznaczonogo, przeleżał u nich bez żadnego użycia, i nie widząc możliwości, iżby mógł być zupełnie obróconym na perkale w terminie naznaczonym.

„Uznając z mojej strony przytoczone przez fabrykantow perkalow przyczyny, zasługujące na uwagę, mniemam, iż dla wsparcia ich fabryk, do najlepszego już stanu doprowadzonych, prośbie ich można zadosyć uczynić, dozwalając im, zamiast naznaczonogo dla nabijania białego towaru rocznego terminu, korzystać z dwóletniego terminu, z prawem powrotu poszlin, na zasadzie ustanowionych prawideł.”

Niedaleko od miasta *Serżobka*, w powiecie bałaszewskim w miasteczku *Zubrilowce*, należącym do Xięcia Teodora Serhiejewicza *Golicyna*, od d. 3 do 8 czerwca, w obliczu licznie zgromadzonych obywateli, odprawiał się publiczny popis uczniów, w założonym tam przez Jego Xięcę Mość instytucie, dla dzieci stanu ślacheckiego. W instytucie tym edukuje się 30 uczniów kosztem Xięcia; i także liczba pici obojey bierze naukę za opłatę umiarkowaną. Teraz zaś, stosownie do życzenia Xięcia, liczba ta do 100 po-

mnożona. Dają się lekcy: nauki chrześcijańskie; języków: rossyjskiego, francuzkiego i niemieckiego; matematyki, historii, jeografii, tańców, fechtow i muzyki. Postępek uczniów przewyższył nadzieję gości. Rodzice i krewni edukujących się dzieci, do głębi serca przeniknieni dobrodzieystwem Xiążęcia, nie mogli ukryć radości swojej, widząc postęпки dzieci, mianowicie w algebrze i stereometrii. Tym sposobem, dobroczynne serce Xiążęcia, świadcząc dla szlachty tutejszey, znajduje nagrodę w rozszerzeniu dobra między bliźnimi swymi.

Dnia 10 lipca, w rocznicę sławnego zawarcia pokoju między Rossyą a Portą otomańską w *Kajnardzi*, i przyłączenia do państw Rossyi królestwa Tauryki, odprawiono się w Charkowie, ze wspólną uroczystością religijną, założenie domu arcybiskupiego z kaplicą. Po odprawionej mszy ś. przez nayprzewielebniejszego biskupa charkowskiego *Pawła*, i modłów dziękczynnych za zdrowie Cesarza Jegomości i całego Najjaśniejszego domu, zaczęła się processya z cerkwi katedralney do miejsca przeznaczonego. Duchowieństwo całego miasta, liczne zgromadzenie obywateli, członkowie konsystorza, profesorowie duchownego kollegium, oraz wielki zbiór różnego stanu ludzi, składali tę processyę. Uczniowie kollegium, szkoły powiatowey i parafialnych stali w szeregach po obu stronach ulicy, od katedry do miejsca zakładającej się budowy. Po przybyciu na miejsce, przenaywielebniejszy poświęcił wodę, i po odczytaniu zwyczajnych modlitw pokropił nią miejsce i rowy fundamentów, we wszystkich węglach położył pierwsze kamienie; potem toż uczynili osoby duchowne, i architekci; przenaywielebniejszy postawił krzyż na miejscu, gdzie ma być kaplica; potem processya powróciła do cerkwi, katedralney; obchód zakończono modłami o długie lata dla Cesarza Jegomości i całego Najjaśniejszego domu. Budowa ta, gdy zostanie ukończoną, z wielkości, piękności i przyzwoitego wyboru miejsca, stanie się ozdobą Charkowa, a dla wdzięcznych synów oyczyzny wspaniałym pomnikiem szodroblewości monarszey Najjaśniejszego Cesarza Jegomości *Alexandra Pierwszego*, pod którego berłem wznosi się oyczyzna na szczyt kwitnącej a błogiey pomyślności.

N I D E R L A N D Y

(z *Gaz. Warsz.*) *Bruxella* dnia 7 sierpnia: Wielki Xiążę Rossyjski *Mikołaj* wyjechał ztąd przez *Namur*.

Wczoray przejeżdżał tedy *P. Valorani*, goniec posła austriackiego w *Londynie*, wysłany z listami do *Wiednia*.

8 Szambelanów królewskich, którzy będą członkami zgromadzenia stanów, głosowali przeciwko prawu skarbowemu, utraciło swój urząd.

(z *Dostz. Austr.*) Przyczyny, że gazeta *Vrai Liberal* wychodzić przestała, a wydawcę jej uwięziono, są: 1) artykuł w gazecie tej z dnia 11 maja r. t. umieszczony z gazety *Times*, datowany z Rzymu d. 14 kwietnia, a dotyczący się okoliczności neapolitańskich; 2) Satyryczne uwagi nad tajemnemi w Paryżu widokami względem okoliczności greckich, pod artykułem *korrespondencye prywatne z Paryża*, w numerze d. 13 maja; 3) Nadliberalne rozumowanie o teraźniejszym stanie rzeczy w Hiszpanii, z żywymi wyrzutami tamedcznym liberalistom, za przedsięwzięcie wahających się środków i bojaźliwe postępowanie, z ukazywaniem przykładu rewolucyi angielskiej, fran-

cuzkiej i hollenderskiej; w numerze z dnia 14 tegoż miesiąca; i 4) O postępowaniu izby parów francuzkiej w wiadomej sprawie o spisek sierpniowy, w numerze d. 11 lipca.

(z *Gaz. berl.*) *Bruxella* dnia 8 sierpnia. Niektóre, ztąd inąd bardzo rozsądne osoby, powiadały, że choroba Królowey angielskiej była sukcesywną takiegoż gatunku, jak ta, z której umarł *Napoleon* na wyspie ś. *Heleny*.

Dowiadujemy się z *Mons*, że Xiążę *Wellington* przybył tam z wielu oficerami swego głównego sztabu. Xiążę obejrzał dnia 6 t. m. warownie tej twierdzy; oświadczył zupełne zadowolenie inżynierom, i powiedział wyraźnie, że *Mons* stanie się naywarowniejszem przedmurzem królestwa *Niderlandów* i naypiękniejszą twierdzą belgicką.

P R U S S Y.

(z *Gaz. Warsz.*) *Berlin* dnia 14 sierpnia. Król Jmó dał Baronowi *Frimont*, austriackiemu jenerałowi jazdy, order czerwonego orła pierwszey klasy, a jenerałowi majorowi *Geppert*, takiż order drugiey klasy. Pulkownicy *Hrabowski* i *Sahalausen*, oraz Hrabia *Bellegarde*, major i adiutant Barona *Frimont*, jenerała, otrzymali wojskowy order zasługi.

H I S Z P A N I J A.

(z *Korr. warsz.*) *Madryt*, dnia 24 lipca. Rząd wydał list okólny do wszystkich naczelników politycznych (prefektów) zalecający im zakładać w klasztorach zniesionych, uniwersytety, szkoły, i szkółki wzajemnego uczenia, obiecując koszt na tołożyć.

Gazeta rządowa ogłosiła wczoray uchwałę Stanów, zatwierdzoną przez Króla, względem nagród narodowych, przeznaczonych jenerałom *Quroga*, *Riego* i innym, którzy przyłożyli się do przywrócenia konstytucyi.

W okolicach miasta *Maurea* (w *Katalonii*) Bonawentura *Fulset*, zakonu ś. *Franciszka z Paula*, zgromadził około 150 ludzi, po większej części chłopów, w zamiarze ogłoszenia zniesienia konstytucyi. Lecz pulkownik *Parol* rozproszył tę bandę, z której pięciu jest już w więzieniu, a chłopci do swej roboty powrócili. Zabrano im także wóz, w którym był ubiór sakonny jego; bo wziął na siebie mundur wojskowy.

Gazeta konstytucyjna, wychodząca w *Barcelonie*, obwinia wszystkich dominikanów z klasztorów świeżo zniesionych w *Maurea*, iż mnichowi *Fulset* ułatwili zebranie bandy jego, zgromadziwszy chłopów z wiosek, i namawiając wielu do łączenia się z nim, których wyprawili processjonalnie.

Gubernator w *Orihuella* don *Felix Herero*, znany z niesprzyjania konstytucyi, chroniąc się przed zjadłością ludu wyskoczył oknem, i przebrany za klasztornego sługę umknął z miasta.

Wiadomość o śmierci *Napoleona* wielkie tu sprawiła wrażenie. Godne jest pochwały umiarkowanie, z jakim doniesiono o zgonie jego w gazetach, i rozprawiano w prywatnych towarzystwach. Podobneż wrażenie uczyniła i na Królu.

(z *Gaz. Berl.*) *Madryt*, dnia 30 sierpnia. Kanonik *Minichini*, jeden z naczelników rewolucyi neapolitańskiej, tu przybył.

Na dzień 3 sierpnia spodziewamy się powrotu Króla z *Sacedon*.

Jeneral *Pope* nie przyjął ofiarowanej mu przez stany kortez pensyi, 40,000 realów.

Posel rosyjski nas opuszcza: klima tutejsze mu nie służy.

Sprawa jenerala *Elio* ma być sądzona przez sąd wojskowy.

(z *Korr. hamb.*) W urzędowym raporcie z *Ceuty* donoszą o bitwie, stoczoney między *Nowym* i *Starym-Fezem* w *Africa*. Liczba woysk *Cesarsa Solimana* była do 30,000, a synowca jego i przeciwnika do 28,000. Zwyciężył synowiec *Muley*, a *Soliman* straciwszy 5,000 cofnął się.

Merino znowu się zjawił. Dotąd zachowuje się on spokojnie.

PORTUGALIA.

(z *Gaz. warsz.*) *Lisbona*, dnia 19 lipca. Były jeneral neapolitański, *Wilhelm Pope*, przybył z Hiszpanii do Portugalii, i w okolicach miasta *Estremoz* został napadnięty od 5 rozbojników, którzy mu wszystko, co miał, zabrali. Utracił w pieniądzach i kosztownych rzeczach 25,000 franków. Na sessyi stanów d. 17 b. m. jeden z deputowanych radził, aby mu pewną ilość pieniędzy na wynagrodzenie tej straty uchwalono. Przyjęto wniosek, i odesłano do komisyyi skarbowey dla oznaczenia ilości.

Minister interesów zagranicznych, zapytany d. 16 b. m. na sessyi stanów: ozyli posłów obcych dworów uwiadomił o przybyciu Króla i zaprzysiężeniu konstytucyi, odpowiedział, iż o tém donosił naprzód posłom pruskiemu i duńskiemu, bo ci tylko złożyli zaraz listy wierzytelne; później zaś uczynił to posel hiszpański, a posłowie rosyjski, angielski i francuski, nie oddali jeszcze takowych listów. Pan *Ferreira Borges* radził uwiadomić Króla o licznych uchybieniach tego ministra, który nie posiada ufności w narodzie.

WŁOCHY.

(z *Korr. warsz.*) Pomimo licznych oddziałów *Loz* nierzy użytych na gwałtach kraju papieskiego, dla wytępienia band napastujących wieś i gościniec, i pomimo wydanego urzędzenia przeciw nim sur owe go przez kardynała *Consalvi*, gazety rzymskie donoszą, że ich liczba i zuchwałość nie zmniejszyły się, i że zachodzą codziennie między nimi a oddziałami woyska żywe utarczki. Schwytano wprawdzie lub ubito kilku dowódców tych band, a między innymi *Maestrina*, który stał się był straszonym.

W rozmaitych miastach kraju papieskiego poymano świeżo 105 osób, obwintonych o należenie do sekty węglarzów, i do Bononii zaprowadzono.

Papież wezwał *Karmelitę Mazetti* do zasiadania w świętej inkwizycyi.

(z *Gaz. Berl.*) Nadmieniona niedawno pogłoska, że skutkiem ztwardzey z rządem papieżkim konwencyi, miała stać się załoga austriacka w Rzymie, nie potwierdza się; tylko wojskowe depozysty austriackie ma być w Rzymie tak długo, póki *Neapol* będzie zajęty.

Powiadają, że jeneral *Frimont* odda *Feldmarszałkowi* porucznikowi *Mohr* dowództwo w królestwie neapolitańskim, a sam otrzyma inne przeznaczenie w Węgrzech.

Summa, którą *Neapolowi*, jako wynagrodzenie kosztów wojennych, zapłacić wypadało, ma już być załatwiona, a dotychczasowy sposób o-

patrywania etapów został strzymany. Przy pacyfikacyi teraz we Włoszech spokojności, niektóre oddziały woyska udały się na powrót.

Xiężna Borghese, siostra *Napoleona*, otrzymała nakoniec ostatnich dni czerwca zezwolenie, o które się od kilku lat w ministerium angielskiem starała, aby się mogła udać na wyspę *Heleny*, dla doświadczenia chorego brata swego. Wiaśnie, gdy zajęta była wybieraniem się w tak daleką podróż, przeraziła ją wiadomość o śmierci brata.

Xiążdz Bonaparta, który wyjechał w marcu z wyspy *Heleny*, przybył przed niejakim czasem do *Rzymu* i przywiózł z sobą całę listy do rodziny *Bonapartego*. Pierwszą pisaną jest od hrabiego *Montholon* do *Xiężny Borghese* (datowany 17 marca 1821). Wyróżono w nim: „Cesarz poruczył mi donieść W. X. M. o smuciącoym stanie jego zdrowia. Chroba wątroby, która go napastuje od kilku lat, a która na wyspie *Heleny* jest śmiertelną, uczyniła w sześciu ostatnich miesiącach straszliwy postęp. Jest on bardzo słaby, ledwo może wytrzymać fatygę półgodzinney powolney przejażdżki, nawet w pokoju nie może chodzić bez podpierania się. Z jego defektem wątroby łączy się jeszcze inna, także na wyspie tej epidemiczna choroba: wewnętrzności są mocno zaatakowane, proces trawienia strzymany, a żołądek nie przyjmuje żadnego pokarmu. Oddawna już nie może Cesarz jeść, ani mięsa, ani chleba, ani żadney jarzyny; żyje tylko samym bulonem i galareta. Hrabia *Bertrand* pisał jeszcze w miesiącu wrześniu do Lorda *Liverpool*, żądając odmiany klimatu dla Cesarza. Gubernator *Sir Hudson Lowe* wzbraniał się przesłać listu tego do swego krędu, z przyczyny, że w nim *Napoleon* cesarzem jest nazywany. Gazety londyńskie ogłaszają ciągle, datowanie z wyspy *Heleny*, fałszywe listy, których oczywistym zamiarem jest ludzić Europę. Cesarz pewnym jest, że W. X. M. uwiadomisz mających wpływ angielsków o rzeczywistym stanie jego choroby.” Do listu tego załączony był:

1) List Hrabiego *Bertrand* do Lorda *Liverpool* (3 września 1820). 2) Odmówienie przyjęcia tego listu przez gubernatora, które brzmi jak następuje: „Panie mój! Ponieważ przepisy gubernatorowi dane nie pozwalają przyjmować od zostających przy *Napoleonie Bonapartym* osób listów, w którym mu tytuł Cesarza jest dswany, polecono mi przeto odesłać WMPanu list na powrót. Życzeniem jest także gubernatora, aby WMPanu namienił, że nie otrzymał nigdy od WPa listu do Lorda *Liverpool*, datowanego dnia 25 czerwca 1819. Mam honor być etc. *Goffignier*, sekretarz wojskowy.” 3) List doktora *Antomarchi* do kawalera *Sim. Colonna de Leça*, sekretarza matki *Napoleona*, dnia 17 marca 1821, w którym z żywością odmalowany jest smutny i rozpaczający stan zdrowia *Bonapartego*.”

Piszą z *Parmy*: Xiężna nasza nie kazała dotąd jeszcze uwiadomić urzędowie członków familii swego męża, o jego śmierci; zdaje się także być wątpliwem, czy N. Pani wyda w tej mierze notyfikacyę do obcych dworów.

Wszystkie pogłoski o buntowniczych bandach w *Kalabrii* i o wybuchu niespokojności w *Sycylii* są całkiem fałszywe. W *Kalabrii* nie było ani jednego wystrzału; tylko w najbardziej niedostępne góry tej prowincyi uciekło kilka band rozbojniczych, ale te wpadną w ręce sprawiedliwości.

KRÓLESTWO SARDYNSKIE.

(z Gaz. warsz.) *Od granic włoskich, dnia 27 lipca.* W Turynie skazano na śmierć 19 ludzi, którzy uderzyli na cytadelę *Alessandryi*, i okazali się buntownikami; lecz jednego tylko kapitana *Gerilli* rozstrzelano: bo inni nie są obecni. Kapitan *Palma*, który popłynął na morze, a którego przeciwne wiatry do brzegów zwróciły, wsiadł znowu na okręt, i ma rozkaz, aby pod karą śmierci nie znajdował się w kraju.

ANGLIA.

(z Gaz. berl.) *Londyn, dnia 8 sierpnia.* Lordowie *Sidmouth* i *Liverpool* opuścili Londyn. Margrabia *Londonderry* miał podobnie wyjechać do Irlandyi, ale zatrzymały go ważne depesze, które z łądu nadeszły.

Gazeta *Morning Post*, pisząc o podróży królewskiej, używa stylu i pochlebstwa orientального: „W chwili tej, ziemski pan Oceanu odpływa od pobrzeżów *Albionu*, udając się do jednej z królewskich wysp swoich, dla udarowania błogością swej obecności krainy, która od poprzedników jego nie była nigdy inaczej odwiedzana, tylko wśród piorunów i błyskawicy ich gniewu i zemsty. Oby niebo, które jest jego obroną, prowadziło go pieszczotliwym wiatrem zefirow! Serca wiernych jego na ziemi poddanych, palają ku niemu żarliwym ogniem miłości i poszanowania. Biją miotane pożądliwą nadzieją oglądania go i oddania mu hołdu. W kilka dni stanie się Irlandya urocznym rajem wszelkiego błogosławieństwa, tak jak teraz już jest siedliskiem prawości.”

Z powodu zmniejszenia wojska czyni gazeta *Courier* następującą uwagę: „Jakieby skutki nastąpiły, gdyby słaby albo nieprzezorny rząd, przed rokiem lub dwoma laty zmniejszył siłę zbrojną. Ale teraz stan wewnętrzny kraju jest taki, że zmniejszenie z bezpieczeństwem nastąpić może, i bez zwłoki czasu nastąpiło.”

Prezydent Zjednoczonych Stanów obłóżnie chory w *Washingtonie*.

W nocy z *St. Domingo* pod dniem 4 lipca wyrażono: „W *Cap Hayti* posunął się żołnierz z karabinem do miejsca, gdzie stał *Boyer*, i zapytał, gdzie prezydent. *Boyer*, przenikając zły jego zamiar, skoczył razem przeciw niemu i zawołał głośno: *Tu!*” Jedno to słowo odjęło żołnierzowi całą odwagę, okropne przełknięcie mallowało się na jego twarzy, został natychmiast ołoczony, i wyznał, że był najęty do zabicia prezydenta.

Towarzysze losu *Bonapartego* otrzymali pozwolenie na ląd wysiąść. Pani *Bertrand* kilka gałązek wierzby płaczącej, pod którą *Napoleon* jest pogrzebiony, przywiozła z sobą z wyspy *ś. Heleny*. Gałązki te przyjęły się w wielkich wazonach, napelnionych ziemią z jego mogiły. Cały orszak *Napoleona* w grubey jest żałobie. (G. B.)

Przybyli do *Londynu* trzy mieszkańcy ze środka *Brazylii*, z pokolenia ludożerców; mężczyzna z żoną i dziećmi. Są bardzo bojaźliwi: mężczyzna może mieć więcej lat 32ch, a kobieta 28, i przyozdobiona kolczykami w wargach i uszach.

FRANCYA.

(z Gaz. berl.) *Paryż, dnia 11 sierpnia.* Falszywa pogłoska przybiegła z *Bajonny*, o ucieczce Króla hiszpańskiego z *Sacedon*.

Kuryer francuzki rozciska, że królowa angielska z raka umarła.

Bonaparte r. 1790 drukiem ogłosił pierwsze swe piśmko, przeciwko deputowanemu z Korsyki *Buttasaco*. Był wtedy porucznikiem artylleryi, wstawał codzień o 4tej, chodził z *Aussone* do *Dole* (8 godzin drogi) i powracał, dla pełnowania korekty drukarskiej, bez opuszczenia służby.

Od tego czasu, jak dwór w *St. Cloud* przebywa, postrzegają tam często wielu dawniejszych generałów, którym wstęp nie był pozwolony. Między nimi jest generał *Lallemand*, brat tego, który do *Texas* uciekł.

Xiążę *Roivigo*, generał *Savary*, na ostatnich pokojach u Króla, bardzo uprzejmie od J. K. Mości był przyjęty. Król ubolewał nad stratą, jaką generał teraz w rozruchach *Smirny* poniósł, gdzie on wielki dom handlowy założył.

NIEMCY.

W gazecie berlińskiej czytamy: „Pewna gazeta bawarska donosi, iż *Józef Napoleon*, dawniejszy Król neapolitański, później hiszpański, nakóniec prywatny człowiek w Ameryce, z wielu oficerami francuzkimi, jako to: *le Febora Desnouettes*, bracia *Lallemand*, i inni, z Ameryki do *Moscy* przybyli, dla ofiarowania usług swych grekom.”

SZWECYA I NORWEGIA.

(z Gaz. Warsz.) *Chrystiania dnia 31 lipca.* Dnia 29 b. m. przybył Król do tutejszego miasta. 6000 wojska norweskiego stało w podwójnym szeregu od *Opsloe* do zamku Królewskiego. Naza jutrz, Monarcha otoczony radą stanu i dworem, przyjął członków seymu. Prezes jego miał następującą mowę:

Najjaśniejszy Panie!

„Zutęskieniem wyglądał naród chwili, w której go obecnością swoją zaszczysz. Zawsze Norwegianie cieszyli się z przybycia Monarchów swoich, zawsze szczerze byli do nich przywiązani. Naród Norweskii od najdawniejszych czasów okazywał przychylność i niezachwianą wierność Królom swoim. Przeniewierzenie się Monarsze poczytywał za baykę, której z trudnością mógł dać wiarę. Dzisiejsze pokolenie, odziedziczywszy sposób myślenia przodków swoich, łączy się ściśle z Królem, którego widzieć jest prawdziwą dla niego uroczystością. Witamy oie Królu! Znakomite twoje przymioty, oraz szacunek dla narodu Norweskiego i praw konstytucyjnych, powiększają smutek jego, iż oie często i długo w swym kraju nie posiada, poznać atoli, iż dobro obu Królestw Skandynawii nie pozwała W. K. Moim bawie tak długo w Norwegii, jakbyś sobie życzył. Zasmuciła naród Norweskii choroba, która drogiemu synowi W. K. Moim, kochanemu naszemu Królewicowi następcy tronu, śmiercią zagrażała. Okropne przeczcucie kazało się lekce narodowi, aby nie był pozbawiony szczęścia zostawania kiedyś pod rządem Xiążęcia, który (jak W. K. Mość sam nas zapewnił) w szkole dostojnego oycy nauczył się zakładać sławę swoją na tytule pierwszego obywatela, dla dania przykładu miłości oyczyny i posłuszeństwa prawom, i na tytule pierwszego żołnierza, dla obrony honoru i praw Skandynawii. Wysłuchane zostały gorące modły narodu o zdrowie Królewica, i czule dzięki Wszechmocnemu Bogu złożono. Wdzięczny naród Norweskii zachowa w pamięci nieustanne starania W. K. Moim o dobro kraju. Oby sprawiedliwa Opatrzność na-

DODATEK.

Wilno dnia 19 Sierpnia 1821 roku v. s.

SZWECYA I NORWEGIJA.

grodziła W. K. Mei i rozciągnęła opiekę swoją na osobę jego! Oby dla szczęścia Norwegii przedłużyła drogę do życia W. K. Mei, i równie iak dotąd, uwieczniała je sławą i honorem! Oby nas często obdarzała obecnością swoją! A jeżeli kiedyś w późnej starości oddasz W. K. Mość berło ukochanemu swemu synowi, na którym polegają przysła nadzieje Skandynawii, oby duch W. K. Mei z przybytku wieczności błogosławił mu i tronu, do którego ozdoby jest przeznaczony!"

Odpowiedział K. ół:

Mości Panowie! „Z radością przyjmuję uczucia które W. Panowie dla mnie i syna mego, in-ieniem narodu Norweskiego, wynurzaicie. Ci, którzy mają szczęście być ojcami, łatwo uczują ile mię rozrzewnia dzielenie smutku z niebezpieczeństwami, które synowi memu zagrażało, i modły, któreście W. Panowie, o zdrowie jego do Wszechmocnego Boga zasylali. Ziści on nadzieje wasze; będzie obywatelem, aby szanował prawa, i żołnierzem, aby ich bronił. Karność w obozach i sława w boju, mają zwodnicze powaby. Jest jeszcze inny rodzaj sławy, która przynajmniej we wszystkich oświeconych krajach tyle znaczy, co tamte, to jest, sława, wynikająca ze skutków, jakie bez zachwiania i gwałtowności są udziałem rządu, który jedynie stara się, o udoskonalenie urzędów krajowych. Mości panowie, pomagajmy sobie nawzajem; udzielajmy sobie myśli naszych; nie zapominałmy nigdy, iż reprezentacye narodowe, które chciały ogarnąć władzę wykonawczą, sprawiły zaburzenia, których skutkiem był nieład lub despotyzm. Chrońmy się tego złego, i spełnijmy nadzieję narodu. Pragnie on tylko użyć spokojnie wolności, i kłamu wykonywanie ustanowionych praw zaręcza. Narody północne nigdy nie nazywały *Wielkim Monarchem*, któremu dzielności brakowało; nigdy wojsko nie ciągnęło z ufnością pod chorągiewami słabego i bojaźliwego wodza. Bądźcie W. Panowie niezmiennie przekonani, iż szczęśliwość moja nie jest oddzielną od dobra narodu norweskiego”

Po oddaleniu się członków seymu, dał Monarcha wysłuchanie władzom cywilnym i wojskowym, duchowieństwu i t. d. Pojechał potem na obiad do Hrabiego

AFRYKA.

Tanger dnia 26 czerwca. W całym państwie grasuje wojna domowa, powstania i bezład. W starym *Fezie* anti Sultan przez stryja swego, w *Nowym-Fezie* trzymającego się, zamknięty został. Wyszyły ztąd mordercy, bomby i proch, dla bombardowania *Starego-Fezu*. Port *Tetuan* jest zamknięty, i wszyscy konsulowie zostali u wiadomieni, iż żaden okręt zawinąć tam nie może, jeżeli nie chce być uważanym za nieprzyjaciela Sultana *Soleimana*. *Mulai Said* zabił kilka desperackich z *Fezu* wycieczek i dwie krwawe stoczył potyczki; w których z obu stron wiele ludzi poległo ale zawsze pobity, widział się przymusić onym cofnąć pod mury warownego miasta *Fezu*. Z *Maroku*, *Mogadoru* i *Nabatu*, więcej miesiąca, żadnych już nie mały wiadomości. Według ostatnich wieści, we wszystkich tych krainach

zaciętą prowadzą wojnę za obódwoma pretendencjami. (Kor. hamb.)

CHINY.

(z Korr. warsz.) *Pekin dnia 7 maja 1820*. Jeden z cenzorów naszych napisał był przeciw wierze katolickiej, radząc zabrać na skarb domy nymowane przez katolików, tudzież własności, które zostawili, i przeprzeć domy właścicieli, u których są w zastawie, żeby je zagrabić. Cesarz nasz wydał z tego powodu wyrok, iż należy wykonywać ściśle prawa; lecz że środki podane od cenzora zrzuciłyby rozterki i zamieszanie, nie potrzeba więc myśleć o nich.

W roku tego rzeka Janne w Chinach tak wezbrała i wylała, że przez to około 800,000 ludzi życie utraciło. W tymże czasie przypadło zaćmienie słońca. Z powodu tych zdarzeń, jeden z dziejopisów chińskich tak rozumował. „Słońce jest godłem monarchy; wylew wód jest wizerunkiem ciemności i zamieszania. Dwa te więc zdarzenia zwiastowały wzrost złych zasad, a ubytek dobrych dowiodły mnożstwa błędów w sprawowaniu interesów publicznych. W tymże czasie odprawiono wiele osób niezdatnych do rządzenia. Coż te ponawiające się cuda oznaczały? Oto to, co było wistocie, zły systemat rządu, w którego składzie byli nieczciwi i źli ludzie. Sercem nieba jest dobroczynność i miłość; ostrzega one i nagania. Gdy rządzący może usłyszeć przygany, i gdy mają na nim tyle wpływu, że skłoni się do oddalenia złych, i do zabezpieczenia rządu od zepsucia, można przez to zapobiedz cudom niebieskim i konwulsjom natury, można oczyścić serce człowieka, i utrzymywać porządek na świecie. Oczywiście, iż owego czasu monarcha nie zasłużył na pochwałę, że tak postępował.”

Następującego roku było mocne trzęsienie ziemi w prowincyi *Shense*. Z powodu tego takie uwagi tenże sam dziejopis ogłosił: „Ziemia wstrząść się sama przez się nie mogła. Poruszenie się jej musiało być skutkiem połączonego działania subtelnych materii przeciwny natury. W owym czasie źli ludzie brali przewagę, a zmniejszyła się przewaga dobrych. Konwulsya ziemi oznaczała usiłowania czynione przez złych dla dopięcia ich zamiarów, i ostrzegała monarchę, aby się miał względem nich na ostrożności.”

Niejaki *Teng Kwey*, wypędzony za zbrodnię narzekę *Amur*, dopuścił się nowej zbrodni. Nakazał Cesarz, żeby przez czas pewny nosił na szyi drewniany lancuch, a potem był z kraju wypędzony. Lecz że był jednakiem wdowy mającey przeszło 70 lat i ubogey, kazał jej dawać ze skarbu pensyjkę, żeby się miała z czego utrzymywać.

Wiedomo, iż oddawnych czasów Cesarze chińscy i panowie dworscy zwykli wychodzić raz w roku na pole, i orać kawałek gruntu. Cesarz zatorywa 9 zagonów, książęta państwa 5, ślacha 4, i tak daley według stopni. Na ostatnim obrzędzie takowym okazała się ślacha nader niedbała. Gdy Cesarz swą robotę ukończył, oddalił się, nie wszedłszy na amfiteatr dla przypatrzenia się robocie ślachty jak był zwyczaj. Książęta zaorawszy swą część gruntu oddalili się także, urzędnicy cywilni najpierw się rozpierzchnęli. Wojskowi popatrzywszy nieco na siebie w milczeniu

jeden tylko zagon zaorali, i odeszli. Uwiadomiony o tem Cesarz, mocno narzekał, i rzekł: „Lubo Xiążęta powinności tylko swojej dopełnili, przecież okazali przez to, iż dawne zwyczaje szanują, a zatem godni są pochwały i nagrody. Lecz co się tycze ślaby, gdy mogła być niedbała w zaoraniu przypadającego na się gruntu dlatego; że nie był obecny, jakże się spodziewać, żeby pilną była w sprawowaniu ważnych urzędów w rozmaitych częściach państwa, gdy bym ja porucił? Niech więc będzie ukarana surowo. Nagrodzić należy cenzora wyniesieniem go na jaki stopień za oskarżenie urzędników wojskowych; ale gdzie jest cenzor, któ-

ry powinien był oskarżyć urzędników cywilnych? Niechaj urzędnicy dworu wejdą w tę okoliczność; a jeśli się okaże, iż cenzor urzędników cywilnych widział uchybienie ślaby na polu, niech będzie ukarany za niedoniesienie o niem; ukarać go zaś tem surowiej potrzeba, jeżeli oddalił się z pola, nie widząc nawet obrzędu orania.”

Kurs wileński na assygnaty od dnia 16 sierpnia; rubel srebrny, 5 ruble kopiejek 89½, czerwony złoty nowy rubli 12 kopiejek 8, stary rubli 11 kopiejek 90, imperyal rubli 37, kop. 87½.

Wolno Drukować F. N. Golański Czł. Kom. Cenz. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

Wzwanie od Wileńskiego Towarzystwa Dobroczynności.

1. Wydział 3ci Wileński, go Towarzystwa Dobroczynności mając na celu przyniesienie nieśczęśliwym współbłiznim bez funduszu będącym wszelkiej pomocy lekarskiej, a tém samem doprowadzając do skutku zgodne z ustawami i własnym uczuciem rozporządzenie, między innemi, przedsięwziął użyć potrzebnych środków dla zapobieżenia szkodliwym ospy naturalnej skutkom, przez zaszczepienie dzieciom ospy ochraniającej (wakeny). Na ten koniec wyznaczoną została w domu Towarzystwa Dobroczynności sala, gdzie w każdą niedzielę rano od godziny 9tej do 10tej operacya rzeczona na dzieciach płci obojey (rodziców ubogich) przynosić się tam mających uskuteczniłą będzie. Spodziewać się zatem należy, iż rodzice przez wrodzone przywiązanie do swych dzieci, nie zaniechają tego zdarzenia, które jest jedynym środkiem do zapobieżenia nieuchronnej klęski przez ospe naturalną doświadczającej się. Wilno roku 1821 miesiąca sierpnia 17 dnia.

Sekretarz 5 Wydziału Wileńskiego Towarzystwa Dobroczynności. K. Wagner.

P o z e w.

Wedle Ukazu Jego IMPERATORSKIEJ MOSCI Samowładnącego Całą Rosyą etc. etc. etc.

1. Urodzonym Justynowi Samowiczowi jeneralnemu dóbr JW. Michała Hrabiego Tyszkiewicza komissarzowi, Stanisławowi Kalinowskiemu, Grekowiczowi sukcesorowi po zeszyłym kiedzu Grekowiczu superyorze byteńskim, Antoniemu Bogusławskiemu Sędziemu Granicz. ptu Telszewskiego, Annie z Jakubowskich Kostrowickiej, Mikołajowi Magnuszewskiemu, Janowi Bukrabie, Annie Jacyznicowej Rotm. Nowogr., Nieczajowej, Marciniowskiemu, Kuroczyckiemu, Harackiewiczowi byłemu ekonomowi w Jastrzęblu, Ignacemu Zablockiemu i dalszym, pozw przed Sąd Ziemski ptu Nowogródzkiego na kadencyą októbrową lub poniey najpierwszą, z powództwa Urodzonego Aloizego Wysockiego b. Porucznika woysk Polskich z referencyą do oświadczenia w roku terażniejszym 1821 apryla 16 dnia w aktach Ziemskich ptu Nowogródzkiego zapisanego wynosi się o to: iż pozywający cały ciąg pierwiastkowego swojego życia pracy i posługom spółobywatelskim poświęcając, stanął w końcu na tym stopniu że zgromadzony, acz szczupły, summowny fundusz na opatrzenie własnych i familii swojej potrzeb wystarczającym, wedle przekonania swego, bydy widział, jakowy różnym zakredytowany osobom i od niektórych w opłacie nawet procentow strudniony słuszną w pozywającym zabezpieczenia całości onego wzbudzał troskliwość, i gdy pozywający z znacznieyszą częścią summowney własności swojej postrzegł się wznacznę liczbę jednego dłużnika wierzycieli do przyjęcia ziemney satysfakcyi powołanych, tą koleją z summownych lokat do przeyscia na ziemną posiadłość zmuszony, nabył majątność Suchorubszczyznę w pcie Nowogródzkim położoną, waler którey własną z kredytów zdiętą summą, wziętym po żenie posagiem, i w

części zaciągnionym długiem zapłacił, na doprowadzenie jakowego majątku do dobrego dziś stanu, i następnie spodziewanych z ekonomiki pożytkow, znaczny czynić awans, gdy na te przez zawód niektórych dłużników swoich we własnych funduszach nieznaydował źródła takową majątność Suchorubszczyznę nowo zaciągnionym długiem bardziey obciążył, w znizoney dziś produktów cenie i trudnym piędzi obrócie, nie mogąc pozywający wszystkim wierzycielom swoim punktualnie wypłacać procentów, a nadto od niektórych o kapitał processem naglony, wstrudnionym tym sposobem już dla siebie kredycie żadney do wypłaty kapitałów niewidząc sposobności; by przeciągiem czasu i przedsięwziętym od niektórych wierzycieli processem niezwiększać własnego długu, lecz żeby wczesną równą dla wszystkich dopełnić satysfakcyą, powoływa wszystkich Urodzonych wierzycieli swoich do jednego Sądu Ziemskiego ptu Nowogródzkiego, pod jurydykcyą którego majątność Suchorubszczyzna, jedyny cel odpowiedzi jest położona, w następnych prośbach o przeznaczenie dla wszystkich pozwanych urodzonych wierzycieli jednoczasowey wieczystey ziemney za ich należności satysfakcyi, a to przez uznanie tacy i exdywizyi wieczystey majątności Suchorubszczyzny, o naznaczenie Sądu akt takowy spełnić powinno i przepisanie onemu właścicieli reguł, żeby zaś sąd takowy z mnieyszym dla masy i kredytorów odbył się kosztem, o wyznaczenie do wyexekwowania onego jedney osoby, równą dłużnika i kredytorów posiadającej ufnosć, jeżeli na to urodzonych wierzycieli zaydzie zezwolenie, o zniekzemnienie wszelkich niesprawiedliwie rościć się mogących pretensyow, o przyjęcie rachunków i detrunkat, jakie ze strony pozywającego przyniesionem zostaną, o przeznaczenie dla niestawających kredytorów wieczystey w ich pretensyach amissyi, a nim termin ku zjazdowi Sądu exdywizorskiego naznaczonym zostanie, o przeznaczenie na wszystkich pozwanych kredytorach wczesney do kancelaryi Ziemskiej Nowogr. komportacyi wszelkich papierów, za którei do oharowaney na satysfakcyi ziemi dopominek przyznosić będą, jako zaś towar Suchorubszczyzna do expedyowaney w niedawnym czasie kommissyi Upnickiej dokładnie był wymierzonym, i obreby przez pozywającego nabyte mapą i summaryszem w tęku pozywającego naydującemi się są objęte i wyjaśnione, przeto o przeznaczenie tylko takowego wymiaru weryfikacyi co do zayść mogących w pognoiach odmian, i tych przeciągiem kilkoletniego gospodarowania przybytku, oraz o to wszystko co czasu rozprawy żądanym będzie z wolną tey załoby poprawą. Pisad roku 1821 augusta 10 dnia.

Roku 1821 augusta dnia 13. Wożny zeznaje iż tego pozwu z instancyi W. Aloizego Wysockiego Porucznika b. woysk Polskich przez Sąd Ziemski ptu Nowogródzkiego na kadencyą októbrową celem uzyskania tacy i exdywizyi majątności Suchorubszczyzny wyniesionego WW. JPP. Justynowi Samowiczowi jeneralnemu dóbr JW. Michała Hrabiego Tyszkiewicza komissarzowi, Stani-

stawowi Kalinowskiemu, Grekowiczowi sukcesorowi po zesłanym ziędzu Grekowiczu superyorze byteńskim, Antoniemu Bogusławskiemu Sędziemu Granicz. ptu Telszew., Annie z Jakubowskich Kostrowickiej, Mikołajowi Magnuszewskiemu, Janowi Bukrabie, Annie Jacyniczowej Rotm. Nowogr., Nieozajowej, Marciniewskiemu, Kuroczyckiemu, Harackiewiczowi, byłemu ekonomowi w Jastrzęblu, Ignacemu Zabłockiemu jako osiadłości w gubernii grodzieńskiej niemającym kopią z autentykiem zgodną w mieście Nowogródka w miejscu odbywających się jurydykcyow do drzwi sądowych przybiłem, i by o tem pozwanym doszła wiadomość do opublikowania trzykrotnego przez Gazetę Kuryera Litewskiego podałem.

Jan Witkowski Woźny Ptu Nowogr.

Roku 1821 miesiąca augusta 13 dnia przed aktami Jego Imperatorskiej Mości Ziem. Ptu Nowogródz. stanowiący obecnie Woźny Jm Witkowski takowy pozeiw zeznał, i swe zeznanie w protokule potocznym podpisem własnoręcznym stwierdził. Świadcze Karol Jabłoński Nowogródz. Akt. Ziemski Regent.

Roku 1821 miesiąca augusta 13 dnia. Wolno drukować świadcze. Sądu Ziem. ptu Nowogr. deżurny urzędnik i tegoż powiatu pisarz Nikodem Kiernowski.

Sądy Exdywizorskie.

1. Roku 1821 miesiąca augusta 1 dnia. Przedwodnictwem dekretu remissyjnego w Sądzie Ziemskim ptu Nowogródzkiego na dniu 25 junii teraźniejszego 1821 roku zapadłego, także i exdywizyą majątku W. Wincentego Eweichiewicza przeznaczającego Sąd Jego Imperatorskiej Mości Taxatorsko-Exdywizorski w terminie na pierwszą zjazd tą remissą przeznaczonym in fundo majątek Miratycz po Jesmanowskich, na schedę W. Wincentego Eweichiewicza wydzielonego zjechał i jurydykcyą swoją ufundowawszy komportacyą na W.W. Eweichiewiczach wszelkiej ruchomości na rejestrze dokładnie sporządzonym i różnego tytułu papierow stan majątku debitorskiego wyświeltić zdolnych w naturze przy rejestrze również przez się lub plenipotentą podpisać się powinnym, zaś na kredytorach i pretensorach W. Wincentego Eweichiewicza obligow kredytow praw zastawnych kart i karteczek też pretensorstw wyświeltić zdolnych na dzień 16 augusta 1821 r. do kancelaryi Ziemskiej Nowogródzkiej z dwuniedzielną persystencyą dla wolnej stronom za rewersami komunikacyi przeznaczył, toż wymiar majątku Miratycz Pojesmanowskich pod rozdział na satysfakcyą wierzcicieli dekretem remissyjnym Ziemskim Nowogr. wyż datą wzmienionym oddanego komornikowi dopełnić zalecił i onemu iwentacyą sporządzić poruczywszy zjazd powtórny na dzień 47bra 1821 r. odłożył na którym terminie, ażeby wszyscy kredytorowie i pretensorowie W. Wincentego Eweichiewicza zadowolnieniem swoich dopominkow po satysfakcyą przychodzili z powodu zakreślonej tymże dekretem Ziemstwa Nowogr. amissyi obwieścić przez trzykrotną w Kuryerze litewskim awizacyą tychże kredytorow i pretensorow postanowił.

Franciszek Wereszczaka b. Ziem. Nowogr. Prezydent Exdywizor. Konstantyn Haciski Ziemski Ptu Nowogr. i Exdywizy Regent.

O s w i a d c z e n i e .

1 Excerpt oświadczenia w dacie niżej wyrażonej zapisanego z protokółu magistratu miasta Mińska w roku teraźniejszym 1821 miesiąca augusta dnia 13 pod pieczęcią urzędową tegoż magistratu stronie potrzebującej jest wydany.

Roku 1821 mca augusta 11 dnia. Naurzędzie Jego Imperatorskiej Mości magistratu miasta Mińska oświadczenie współ z remanifestem imieniem Star. Wulfa Hirszowicza Szymchowicza kupca Mińskiego na Star. Isera Abramowicza Liwszyca także kupca Mińskiego i przeciwko zapisanemu przy niego oświadczeniu w magistracie miasta Mińska pod datą julii 19 dnia idącego roku i do gazet Kuryera Lit. umieszczonemu zapisuje się w treści następnej: nieco innego powodowało obżgo Isera Abramowicza do zapisania takiego oświadczenia i umieszczenia onego do gazet jak same jego osobiste ku żał. nieukontentowanie, a to za uczynioną przez żałgo w magistracie Mińskim na niego protestacyą, z okazyi nieopłacenia zapożyczonych i rękodaynie wziętych na wezel rubli fr. trzech tysięcy, a później za wydaną ku odebraniu tychże pieniędzy Star. Wulfowi Izraelowiczowi plenipotencyą zapisał wprowadzić obżny manifestu przednio jeszcze, to jest w roku 1819 xbra 16 dnia, o którym dotąd żałcy nie wiedział i referując się do tegoż powtórzył swoją protestacyą na samą krzywdę żał. mieszcząc w oney wyrazy na obronę niki nigdy niepożyczonogo długu wszelako wypisuje się z tem, że wydał wezel z podpisem hebrajskim przeciwko czemu nie ma potrzeby żał. obszernie tłumaczyć się gdyż z pewnością sądzi że czła publiczność oddawna moję osobę znając temu wierzyć niebędzie, a że żał. za wezlem wyżey rzeczonym i nie po hebrajsku lecz za podpisem własnoręcznym obżgo w ruskim dialekcie wydanym zysze u Sądu nie tylko satysfakcyą ale nadto obżny będzie się wstydzić postępów swoich i w nadgodę onych odbierze przyzwoitą z prawa i nawyższych ukazow wypadającą karę, aby więc cała publiczność o tem wiedziała, że obżny Iser z powodu tylko niechęci płacenia żał. realnego swojego długu umieścił do gazet krzywdzące honor żał. oświadczenie, na które tedy odpowiadając żał. przy zapisaniu niniejszego remanifestu na wzajem umieszczonym w gazecie Kuryera Lit. mieć żąda. U tego oświadczenia podpisani się następnie Wulf Hirszowicz Szymchowicz.

O zgodności z protokółem i możliwości umieszczenia w gazetach świadcze. Adam Makarewicz Pisarz.

K o n w i k t .

3 Niżej pisać się, mając pozwolenie od Rządu Cesarskiego Wileńskiego Uniwersytetu na założenie Konwiktu w Wilnie, dla młodzieży uczącej się w Gimnazjum przy Cesarskim Wileńskim Uniwersytecie; gdy już rok cały pełnił ten obowiązek z pożytkiem dla młodzi, ma teraz za powinność uwiadomić rodziców i opiekunow, aby się wcześnicy zgłaszali z ulokowaniem na rok następny szkolny do niżej pisaćcego się, mieszkającego na ulicy Sto. Jańskiej w domu W. Woynicza, gdzie o porządku i rozkładzie czasu przepisany od Rządu Cesarskiego Wileńskiego Uniwersytetu temu konwiktowi, o naukach w nim dawanych, wygodach wszelkich do życia i innych warunkach powezmą wiadomość. 1821 roku sierpnia 11 dnia.

Krassowski.

Dzierżawa dóbr skarbowych.

2 Izba Skarbowa Litewsko Grodzieńska przez niniejsze ogłoszenie podaje ku powszechnej wiadomości, iż na pozostałe dobra skarbowe wakujące w poniższej tabeli wyrażone, na mocy zaleceń zwierzchniczych dla oddania onych z d. 12 kwietnia 1822 roku w 12 letnią dzierżawę, przeznacza się licytacyjna d. 10 mca lutego, następnego 1822 r. życzący więc zadzierżawić takowe dobra; mają przybyć na wymienione terminy do izby skarbowej Grodzieńskiej z należnemi ku obespieszczeniu skarbu kaucyami, o stanie zaś, intratach, i dalszych szczegółach dóbr oddających się w dzierżawę, powezmą dokładną wiadomość z Inwentarzy w tejże izbie skarbowej znajdujących się.

Tab. IIa dóbr Skarbowych wakujących, oddających się w 12 letnią arędowną posesyą od dnia 12 (kwietnia 1822) roku.

Nazwiska Powiatow i dobr w nich położonych	Folwarki.	Wsie.	Liczba		Ilość ziemi				Roczna intrata srebrem.	
			Dymów.	Luszmęskich weśle osła- niew rewizyj.	Gruntu o- romego i Łąki.		Lasu i za- rosli.		Ruble	Kop.
					Włoki	Morgi	Włoki	Morgi		
W Powiecie Grodzieńskim.										
Folwark Skomoroszki z pięciu wsiami Skomoroszki Trochimy, Łapieniowce, Chojniany i Pohorżany tudzież 90 morgow łąki.	1	5	59	116	62	16	w tej ilości i łąki		892	20 ²
Wieś Wisznówka	—	1	17	58	26	13	z łąkami		259	59 ²
W Powiecie Lidzkim.										
Dzierżawa Likance	—	—	—	—	4	—	1	—	9	—
Dzierżawa Uholniki	—	—	—	—	1	4 ¹	—	—	13	20
W Powiecie Nowogródzkim.										
Dzierżawa Kucharzewszczyzna	—	—	—	—	1	23 ¹	las nie wy- mierzony		32	—
Pustosz Lipniski	—	—	—	—	1	12 ¹	1	20 ¹	9	—
W Powiecie Słonimskim.										
Dzierżawa Chodziewicze	—	—	—	—	5	—	z łąkami		113	25
W Powiecie Kobryńskim.										
Starostwo Kalilskie	1	1	2	6	6	2 ¹	—	—	59	50
W Powiecie Wołkowyskim.										
Dzierżawa Męczeli	—	—	—	—	Ziemia nie wymierzona na niej się usiewa różne- go zboża beczek 7 i pół i ukasza się siana wozow 6					

Sowietnik Antoni Szymonowicz.

Bernard Kudorowski Sekretarz Gubernski.

NOWE DZIEŁA.

W Księgarni Fryderyka Moritza znajdują się następujące nowe dzieła.

Podróż do Persyi w orszaku poselstwa rosyjskiego w roku 1817, pod naczelnictwem generała Jermolowa, wydana przez Maurycego Kotzebue, tłumaczył z francuskiego W. Ciechanowski, w Wilnie, nakładem Fr. Moritza. 1821, 12mo str. 325, ded. i przem. 10, rejestru 5. Cena . . . kop. 60.

Anatol przez Pahię De Gay, tłumaczył z francuskiego W. Ciechanowski, w Wilnie, nakładem Fr. Moritza, 1821. T. I, str. 185 i nie liczb. 6, T. II, liczbowany w ciągu z pierwszym t. j. 185—386. Cena . . . kop. 60.

Uw i a d o m i e n i e.

2. Opieka dworzńska powiatu zawileyskiego podaje do wiadomości: iż w skutek Ukazu Rządu Gubernskiego w roku teraźniejszym miesiąca julii 23 dnia za N. 16,907 nastalego, w dniach 18, 20 i 22 idącego miesiąca augusta, będzie się odbywać w niniejszej opiece licytacja, na wypuszczenie w arędę majątku Polesia JW. Wincetego Bortkiewicza byłego v. marszałka Zawil. z którego podług inwentarza wykazano intraty rubli sr. 3,922 kopiejek 73, za należność summy dla komisji edukacyjnej. Życzący wziąć w dzierżawę takowy majątek raczą przybyć do Święcian na powyższe terminy z dostatecznemi ewikcyami, o swobodności poświadczonemi. Dat roku 1821 miesiąca augusta 8 dnia.

Takową awizacyą do Kuryera Litewskiego dla trzykrotnego wydrukowania i ogłoszenia podając podpisuję Prezes opieki zawileyski powiatowy marszałek dworu Jego Cesarskiej Mości Kamierjankier i kawaler Hrabia Mostowski.

Sądy Exdywizorskie.

2 Sąd Taxatorsko exdywizorski skutkiem remisy Sądu Gł. mińskiego 2go departamentu i po niej nastalego Ukazu Jego Imperatorskiej Mości Rządzącego Senatu, niemniej zapadłych w departamencie postanowień, w terminie przez też wyroki to jest: dnia 12 stycznia roku biegnącego do majetności Bucewicz w pcie mińskim leżącej kompletnie zgromadzony, akt exdywizyi dóbr JW. Józefa Wankowicza Szlatskiego Sowietnika i różnych orderow kawalera zareasumował, pierwszorzędowemu terminowi właściwe judicata dopełnił, tudzież powtórny zjazd swój na dzień 15 bbra roku tegoż zadeterminował. Najakowcy ażeby JWW. i WW. kredytorowie i pretensorowie do majetności Bucewicz ze wszelką gotowością stawali zawiadania, roku 1821 stycznia dnia: Wiktor Orda sędwo Ziemskich Pińskich i Exd. Prezydent. Józefat Iwanowski Exdywizor. Fortunat Komorowski Sędzia Ziem. Ptu Sienińskiego Exdywizor.

Wyjeżdża za granicę.

1 Do Austrii, Prus i Saxonii Kowieński obywatel Elias Abelowicz Sołowieyczuk na miesiąc 5.

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Beau.	W i a t r y.	Odmiana w powiet.
	dnia 17 średnia	27 cal. 10,83 lin.	+8, stopni	Zachodni	Pochmurno
	dnia 18 średnia	27 — 10,63 —	+10,17 —	Poludn. Zachodni	Pogoda
	dnia 19 godz. 6	27 — 10,0 —	+7, —	Poludn. Zachodni	Pogoda